

**Bruxelles, 11. prosinca 2025.
(OR. en)**

16733/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0398 (NLE)**

**COMPET 1334
RECH 555
FIN 1550
ENER 673**

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	10. prosinca 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 760 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o donošenju istraživačkog programa Istraživačkog fonda za ugljen i čelik, o višegodišnjim tehničkim smjernicama za taj program, o višegodišnjim financijskim smjernicama za upravljanje imovinom Istraživačkog fonda za ugljen i čelik i o stavljanju izvan snage odluka 2003/77/EZ i 2008/376/EZ

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 760 final.

Priloženo: COM(2025) 760 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 10.12.2025.
COM(2025) 760 final

2025/0398 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o donošenju istraživačkog programa Istraživačkog fonda za ugljen i čelik, o višegodišnjim tehničkim smjernicama za taj program, o višegodišnjim financijskim smjernicama za upravljanje imovinom Istraživačkog fonda za ugljen i čelik i o stavljanju izvan snage odluka 2003/77/EZ i 2008/376/EZ

{SWD(2025) 409 final} - {SWD(2025) 410 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Svrha je ovog Prijedloga preispitati postojeće zakonodavstvo o Istraživačkom fondu za ugljen i čelik.

Ovom će se Odlukom Vijeća staviti izvan snage odredbe Odluke Vijeća 2008/376/EZ¹ i Odluke Vijeća 2003/77/EZ², kako su izmijenjene Odlukom Vijeća 2021/1207³.

Cilj Prijedloga je pojednostavniti i ubrzati ulaganja u okviru Istraživačkog fonda za ugljen i čelik, među ostalim tako da se poveća njegova privlačnost i nastavi koristiti dio imovine Europske zajednice za ugljen i čelik (EZUČ) u likvidaciji te, po završetku likvidacije, imovine Istraživačkog fonda za ugljen i čelik („imovina“) za financiranje dvaju polugodišnjih poziva na podnošenje prijedloga za istraživačke i inovacijske projekte od 2027. do 2030. kako bi se povećao učinak.

Stoga ovaj Prijedlog objedinjuje odredbe iz dvije odluke koje se stavljaju izvan snage, konkretno višegodišnje tehničke smjernice za istraživački program Istraživačkog fonda za ugljen i čelik i višegodišnje financijske smjernice za upravljanje njegovom imovinom. U skladu s Protokolom br. 37 priloženom Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije⁴. Tehničke i financijske smjernice podliježu istom postupku donošenja⁵. Spajanje tehničkih i financijskih smjernica u jednu odluku predlaže se kako bi prijedlog bio jednostavniji i razumljiviji i time „najjednostavniji oblik djelovanja Unije“ u smislu Paketa instrumenata za bolju regulativu⁶. Prijedlog omogućava preispitivanje i usklađivanje cjelovitog teksta obaju akata i olakšava donošenje i rasprava u Vijeću s obzirom na to da pruža potpun kontekst za oba skupa smjernica. Potrebna je reforma Istraživačkog fonda za ugljen i čelik jer će odredbe navedene u Odluci Vijeća 2021/1208, kojom se dopušta upotreba dijela imovine za namjenske pozive, prestati važiti krajem 2027.

Prijedlog je sastavljen na temelju opažanja iz *ex ante* evaluacije u prilogu ovom Prijedlogu, savjeta savjetodavnih skupina za ugljen i čelik te država članica koje sudjeluju u radu Odbora za ugljen i čelik.

¹ Odluka Vijeća 2008/376/EZ od 29. travnja 2008. o usvajanju istraživačkog programa Istraživačkog fonda za ugljen i čelik i o višegodišnjim tehničkim smjernicama za taj program (SL L 130, 20.5.2008., str. 7.).

² Odluka Vijeća 2003/77/EZ od 1. veljače 2003. o utvrđivanju višegodišnjih financijskih smjernica za upravljanje imovinom EZUČ-a u likvidaciji i, po završetku likvidacije, imovinom Istraživačkog fonda za ugljen i čelik (SL L 29, 5.2.2003., str. 25.–27.).

³ Odluka Vijeća (EU) 2021/1207 od 19. srpnja 2021. o izmjeni Odluke 2003/77/EZ o utvrđivanju višegodišnjih financijskih smjernica za upravljanje imovinom EZUČ-a u likvidaciji i, po završetku likvidacije, imovinom Istraživačkog fonda za ugljen i čelik (SL L 261, 22.7.2021., str. 47.–53.).

⁴ Protokol (br. 37) o financijskim posljedicama isteka Ugovora o EZUČ-u i o Istraživačkom fondu za ugljen i čelik (SL C 115, 9.5.2008., str. 327.–328.).

⁵ Članak 2. stavak 2. Protokola (br. 37): „Vijeće na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom donosi mjere radi utvrđivanja višegodišnjih financijskih smjernica za upravljanje imovinom Istraživačkog fonda za ugljen i čelik te tehničkih smjernica za istraživački program Istraživačkog fonda za ugljen i čelik.”

⁶ Vidjeti poglavlje 4. „Usklađenost, provedba i priprema prijedloga” [Paketa instrumenata za bolju regulativu #40](#), str. 345.: „Objasnite odabir instrumenta – Je li odabran najjednostavniji oblik djelovanja (instrument) Unije?”

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Prijedlog je dio zakonodavnog paketa kojim se revidira funkcioniranje Istraživačkog fonda za ugljen i čelik te njegov istraživački program. Bit će podijeljen na dva nova prijedloga odluka Vijeća: jednu kojom se utvrđuju mjere potrebne za provedbu Protokola br. 37 i jednu kojom se utvrđuju višegodišnje financijske i tehničke smjernice za upravljanje imovinom.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

U Kompasu konkurentnosti EU-a⁷, koji je Komisija predstavila u siječnju 2025., utvrđuje se novi plan mjera za naredne godine kako bi se potaknuli dinamičnost i gospodarski rast Europe, pri čemu su u Draghijevu izvješću kao imperativi istaknuti industrijska konkurentnost i dekarbonizacija. Uz ubrzavanje inovacija, smanjenje prekomjerne ovisnosti i povećanje sigurnosti dekarbonizacija se također smatra snažnim pokretačem rasta koji treba integrirati u industrijsku politiku, politiku tržišnog natjecanja i gospodarsku i trgovinsku politiku.

Komisija je 26. veljače 2025. kao sljedeći korak predstavila zajednički plan za dekarbonizaciju i konkurentnost u okviru svojeg Plana za čistu industriju⁸. Cilj plana je prelazak Europe na dekarbonizirano gospodarstvo do 2050. i pružanje okvira za potporu europskoj industriji u primjeni učinkovitijeg poslovnog modela za ulaganja u klimatski neutralna rješenja za energetske intenzivne industrije, kružnost i čistu tehnologiju. U Planu za čistu industriju, u kojem se utvrđuju konkretne mjere u tu svrhu, čelik se navodi kao jedan od industrijskih proizvoda na čiju potražnju može znatno utjecati privatna nabava. U planu se upućuje i na provedbu Akta o industriji s nultom neto stopom emisija iz 2024.⁹, čiji je cilj jačanje proizvodnih kapaciteta tehnologija s nultom neto stopom emisija u Europi, i europskog zelenog plana¹⁰, u kojima se Komisija obvezala podupirati napredne tehnologije proizvodnje čistog čelika koje će omogućiti da se do 2030. čelik proizvodi bez emisija ugljika. Popraćen je i Akcijskim planom za priuštivu energiju¹¹ kako bi se ojačala energetska unija i predložile mjere za osiguravanje priuštive, učinkovite i čiste energije za sve Europljane.

Osim toga, održivu i konkurentnu proizvodnju čelika u Europskoj uniji podupirat će i Europski akcijski plan za čelik i metale¹², koji je Europska komisija objavila 19. ožujka 2025. U planu se kao dio njegove usredotočenosti na smanjenje rizika u projektima dekarbonizacije uz pomoć vodećih tržišta i javne potpore ističe uloga Istraživačkog fonda za ugljen i čelik u osiguravanju znatnih financijskih sredstava za sektor čelika u fazi inovacija kako bi se podržao prelazak na čisti čelik. Nadalje, najavljena je opća reforma „Istraživačkog fonda za ugljen i čelik kako bi se pojednostavnila i dodatno intenzivirala ulaganja u istraživanje čelika, uključujući primjene u području obrane”.

⁷ COM(2025) 30 final.

⁸ COM(2025) 85.

⁹ Uredba (EU) 2024/1735 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1724, SL L, 2024/1735, 28.6.2024.).

¹⁰ COM(2019) 640 final.

¹¹ COM(2025) 79 final.

¹² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Europski akcijski plan za čelik i metale”, COM(2025) 125 final.

Naposljetku, 2024. donesena je Uredba o metanu¹³, čiji je cilj smanjivati emisija metana u energetsom sektoru i kojom su uvedeni zahtjevi za izvješćivanje o emisijama metana iz ugljenokopa i njihovo ublažavanje.

U Kompasu konkurentnosti istaknuta je potreba za mjerama za dekarbonizaciju, koje će dodatno dopuniti mjere o horizontalnim čimbenicima, kao što su pojednostavnjenje regulatornog okruženja, smanjenje opterećenja i poticanje brzine i fleksibilnosti. Te mjere dio su šire rasprave o pojednostavnjenju složenog okvira programa financiranja Unije koje bi financiranje sredstvima Unije učinilo djelotvornijim i učinkovitijim. U kontekstu prijedloga Komisije od 16. srpnja 2025. o ambicioznom i dinamičnom višegodišnjem financijskom okviru istaknuti su veća fleksibilnost, jednostavniji i usklađeniji financijski programi i poticanje konkurentnosti.

Navedene nedavne promjene politika u skladu su s ciljevima istraživačkog programa Istraživačkog fonda za ugljen i čelik koji se odnose na pružanje potpore sektorima ugljena i čelika u njihovoj tranziciji. Potrebno je osigurati odgovarajuću prilagodbu istraživačkog programa Istraživačkog fonda za ugljen i čelik te omogućiti potrebna ulaganja kako bi se ubrzala dekarbonizacija obaju sektora. Kako bi se osigurala dugoročna usklađenost s drugim relevantnim politikama EU-a, prioriteti obuhvaćeni istraživačkim programom Istraživačkog fonda mogli bi se uzeti u obzir u drugim programima financiranja EU-a nakon 2030.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Pravna je osnova članak 2. drugi stavak Protokola br. 37, kojim se predviđa donošenje mjera radi utvrđivanja višegodišnjih financijskih smjernica za upravljanje Europskom zajednicom za ugljen i čelik (EZUC) u likvidaciji te, po završetku likvidacije, imovinom Istraživačkog fonda za ugljen i čelik i tehničkih smjernica za istraživački program Istraživačkog fonda za ugljen i čelik.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Predložene izmjene istraživačkog programa Istraživačkog fonda mogu se donijeti samo revizijom postojećeg zakonodavstva na razini EU-a.

• Proporcionalnost

Prijedlog je potreban za donošenje mjera kojima se utvrđuju višegodišnje financijske smjernice za upravljanje imovinom i tehničke smjernice za istraživački program Istraživačkog fonda.

• Odabir instrumenta

Uzimajući u obzir članak 2. drugi stavak Protokola br. 37, ovu Odluku Vijeća treba donijeti Vijeće kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

¹³ Uredba (EU) 2024/1787 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o smanjenju emisija metana u energetsom sektoru i izmjeni Uredbe (EU) 2019/942 (SL L, 2024/1787, 15.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj>).

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Prijedlog se temelji na rezultatima *ex ante* evaluacije istraživačkog programa Istraživačkog fonda za ugljen i čelik za razdoblje 2021. – 2024. i izvješćima tehničkih skupina za 2022. i 2023.

- **Savjetovanja s dionicima**

Dionici Istraživačkog fonda za ugljen i čelik sudjelovali su na nekoliko *ad hoc* sastanaka, posebnih sastanaka savjetodavnih skupina (Savjetodavne skupine za ugljen i Savjetodavne skupine za čelik), primjerice na zajedničkim sastancima 19. rujna 2025. i 12. svibnja 2025., te na sastancima Odbora za ugljen i čelik (COSCO), od kojih je posljednji održan 23. rujna 2025. Osim toga, 19. lipnja 2025. održano je i posebno javno savjetovanje.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Uz savjetovanje s dionicima, potrebno stručno znanje prikupljeno je praćenjem programskog razdoblja 2021. – 2024. istraživačkog programa Istraživačkog fonda za ugljen i čelik u okviru *ex ante* evaluacije, koja je provedena u suradnji s Izvršnom agencijom za istraživanje.

- **Procjena učinka**

Za predloženu reviziju nije potrebna procjena učinka.

Ova Odluka Vijeća odnosi se na izmjenu već postojećeg zakonodavstva na temelju Protokola br. 37 i ima ograničen učinak. U Paketu instrumenata za bolju regulativu¹⁴ pojašnjava se da u takvim slučajevima nije potrebna procjena učinka. Nadalje, u Europskom akcijskom planu za čelik i metale od 19. ožujka 2025. najavljen je prijedlog reforme Istraživačkog fonda za ugljen i čelik u istoj godini i već utvrđen glavni smjer politike reforme na temelju analize provedene za akcijski plan: „pojednostavniti i dodatno intenzivirati ulaganja u istraživanje čelika, uključujući primjene u području obrane”. Međutim, predložena revizija i dalje je potkrijepljena analizom *ex ante* evaluacije, kako je propisano člankom 34. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Prijedlog se temelji na rezultatima *ex ante* analize koja je priložena prijedlogu. Uključuje razmatranja o tome kako pojednostavniti i ubrzati potporu koju nudi istraživački program Istraživačkog fonda za ugljen i čelik, kao i o načinima povećanja fleksibilnosti i predvidljivosti za potencijalne podnositelje zahtjeva.

- **Temeljna prava**

Prijedlog je u skladu sa zaštitom temeljnih prava.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog ne stvara nove obveze koje bi teretile opći proračun u okviru aktualnog VFO-a.

¹⁴ Vidjeti instrument br. 7 [Paketa instrumenata Europske komisije za bolju regulativu](#).

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Praćenje i procjena provedbe istraživačkog programa Istraživačkog fonda za ugljen i čelik provest će se krajem 2027.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Ovom Odlukom Vijeća utvrdit će se financijske i tehničke smjernice Istraživačkog fonda za ugljen i čelik.

Usporednom izmjenom Odluke Vijeća 2003/76/EZ o provedbi Protokola br. 37 financijska omotnica istraživačkog programa povećava se na 200 milijuna EUR godišnje kako bi se ubrzala ulaganja u istraživanje i inovacije u predmetnim sektorima i uključio veći broj dionika. Povećanje proračuna omogućuje usklađivanje stopa financiranja s programima EU-a za financiranje istraživanja i veća uključenost javnih i akademskih subjekata.

Ova Odluka ide tome u prilog osiguravanjem viših stopa financiranja za industriju, čime će se bolje poduprijeti ulaganja u industrijsko istraživanje i rezultati. U njoj se predviđa i primjena mehanizma uzajamnog osiguranja koji će smanjiti jamstva koja se zahtijevaju od podnositelja zahtjeva i povećati postotak dostupnog pretfinanciranja.

Odluka omogućuje i veću fleksibilnost instrumenata odustajanjem od propisane dodjele sredstava za godišnje pozive i pozive za dodjelu velikih iznosa i pruža predvidljivije planiranje donošenjem dvogodišnjih programa rada, istodobno skraćujući vrijeme proteklo od ideje do dodjele bespovratnih sredstava uvođenjem dvaju rokova za pozive svake godine i pojednostavnjenog raspona projekata.

Pojašnjavaju se sigurnosni uvjeti u projektima dvojne namjene (civilne i vojne).

U člancima od 10. do 18. utvrđuju se višegodišnje tehničke smjernice za istraživački program s revidiranim općim i posebnim ciljevima istraživanja i uvjetima poziva, koji su prethodno bili utvrđeni u Odluci Vijeća 2008/376/EZ. U člancima od 19. do 26. utvrđuju se višegodišnje financijske smjernice za upravljanje imovinom, koje su prethodno bile utvrđene u Odluci Vijeća 2003/77/EZ.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o donošenju istraživačkog programa Istraživačkog fonda za ugljen i čelik, o višegodišnjim tehničkim smjernicama za taj program, o višegodišnjim financijskim smjernicama za upravljanje imovinom Istraživačkog fonda za ugljen i čelik i o stavljanju izvan snage odluka 2003/77/EZ i 2008/376/EZ

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Protokol br. 37 o financijskim posljedicama isteka Ugovora o EZUČ-u i o Istraživačkom fondu za ugljen i čelik, priložen Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 2. drugi stavak,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta¹,

budući da:

- (1) Za potrebe Protokola br. 37 o financijskim posljedicama isteka Ugovora o EZUČ-u i o Istraživačkom fondu za ugljen i čelik priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, u skladu s Odlukom Vijeća (EU) .../...², Komisija treba upravljati Europskom zajednicom za ugljen i čelik (EZUČ) u likvidaciji i, po završetku likvidacije, imovinom Istraživačkog fonda za ugljen i čelik.
- (2) Istraživački program trebao bi doprinijeti povećanju javnih i privatnih ulaganja u istraživanja i inovacije u državama članicama, što bi pomoglo postizanju ukupne ciljne vrijednosti ulaganja u istraživanja i razvoj od najmanje 3 % bruto domaćeg proizvoda Unije.
- (3) U tu svrhu i u skladu s ciljevima istraživačkog programa Istraživačkog fonda za ugljen i čelik („istraživački program”) donesenog na temelju Odluke Vijeća 2008/376/EZ³ pri financiranju bi trebalo na odgovarajući način uzeti u obzir promjenjive potrebe politike i prioritete Unije utvrđene u Kompasu konkurentnosti⁴, Planu za čistu industriju⁵, Europskom akcijskom planu za čelik i metale⁶ i europskom zelenom planu⁷.

¹ SL C [...], [...], str. [...].

² Odluka Vijeća (EU) .../... od ... (SL ...).

³ Odluka Vijeća 2008/376/EZ od 29. travnja 2008. o usvajanju istraživačkog programa Istraživačkog fonda za ugljen i čelik i o višegodišnjim tehničkim smjernicama za taj program (SL L 130, 20.5.2008., str. 7., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/376/oj>).

⁴ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Kompas konkurentnosti za EU”, COM(2025) 30 final.

⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Plan za čistu industriju: zajednički plan za dekarbonizaciju i konkurentnost”, COM(2025) 85 final.

⁶ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Europski akcijski plan za čelik i metale”, COM(2025) 125 final.

⁷ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Europski zeleni plan”, COM(2019) 640 final.

- (4) Kako bi se potaknula pravedna tranzicija, istraživački program trebao bi doprinijeti socijalnoj, gospodarskoj i okolišnoj revitalizaciji regija s proizvodnjom ugljena i čelika koje su posebno pogođene tranzicijom tih sektora.
- (5) Dodjela svih raspoloživih sredstava u četiri godine potrebna je kako bi se povećali privlačnost i učinak istraživačkog programa, privukla i ubrzala privatna ulaganja u istraživanje i inovacije, potaknula konkurentnost i ubrzala preobrazba industrije čelika i ugljena u smjeru zelene tranzicije i dekarbonizacije u složenom geopolitičkom i gospodarskom kontekstu.
- (6) U današnjem promjenjivom gospodarskom i financijskom okruženju postalo je jasno da financijski i tehnički okvir za provedbu istraživačkog programa treba biti fleksibilniji i privlačniji. Smjernice za istraživački program osmišljene su kako bi se povećala fleksibilnost u njegovoj provedbi i stoga bi trebale dodatno pojednostavniti pristup financiranju u okviru tog programa i maksimalno povećati njegovu djelotvornost i učinak.
- (7) Zamjena Odluke 2008/376/EZ potrebna je kako bi se pojednostavnili programi financiranja Unije, posebno usklađivanjem istraživačkog programa s instrumentima korištenima u Okvirnom programu za istraživanja i inovacije Obzor Europa (2021. – 2027.), kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća⁸, kao i programa koji će ga zamijeniti. To je potrebno kako bi različiti programi u sektorima povezanim s industrijom ugljena i čelika bili komplementarni. Zbog promjena u korporativnom upravljanju instrumentima financiranja i činjenice da je Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća⁹ stvorila „jedinствена pravila” bilo je potrebno uskladiti tehničke smjernice za istraživački program. Te su promjene, uz promjene u provedbi istraživačkog programa, dodatan razlog da se Odluka 2008/376/EZ zamijeni kako bi se postigli ciljevi ulaganja.
- (8) Mjere bi se iz istraživačkog programa trebale financirati na temelju otvorenih poziva. Mjere bi prvenstveno trebale biti istraživački projekti. Zadržavanje iste stope financiranja u istraživačkom programu, koja je u drugim programima Unije za financiranje istraživanja povećana, dovelo je do znatnog smanjenja broja zahtjeva za financiranje. Stoga je potrebno uskladiti stope financiranja primjenjive na te mjere s onima u prijedlogu programa koji će zamijeniti program Obzor Europa, posebno kako bi se omogućila veća uključenost industrije, među ostalim malih i srednjih poduzeća, i javnih i akademskih subjekata.
- (9) Kako bi se pokrio rizik za Komisiju i druge korisnike povezan s iznosima koje korisnici duguju i smanjilo opterećenje podnositelja zahtjeva u pogledu pružanja bankovnih jamstava, primjereno je proširiti primjenu mehanizma uzajamnog osiguranja uspostavljenog člankom 37. Uredbe (EU) 2021/695 na istraživački program.

⁸ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

⁹ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (10) Direktivom 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰ osnovan je Inovacijski centar za industrijsku preobrazbu i emisije. Prikupljanjem i analizom informacija o inovativnim tehnikama Centar doprinosi, među ostalim, smanjenju onečišćenja na najmanju moguću mjeru, dekarbonizaciji, učinkovitoj uporabi resursa i kružnom gospodarstvu korištenjem sigurnijih ili manjih količina kemikalija koje su relevantne za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene te direktive. Kako bi se pratio tehnološki napredak i procijenile koristi i kompromisna rješenja za okoliš pri preobrazbi industrije u Uniji, Centru bi trebalo dostavljati periodična izvješća o projektima istraživačkog programa.
- (11) Kako bi se u četiri godine dodijelila sva raspoloživa sredstva, trebalo bi revidirati ciljeve ulaganja u postupcima upravljanja imovinom. Trebalo bi utvrditi da se imovina ulaže s ciljem očuvanja i, ako je moguće, povećanja njezine vrijednosti kako bi se zadovoljile potrebe za likvidnošću koje proizlaze iz poziva za financiranje. Ostale aspekte postupaka upravljanja imovinom trebalo bi prilagoditi kako bi bili u skladu s tim ažuriranim ciljem ulaganja.
- (12) Financijske smjernice trebale bi omogućiti fleksibilan pristup tehničkim aspektima provedbe i odrediti primjerene investicijske instrumenta radi ostvarivanja ciljeva ulaganja. Pravila koja se odnose na način provedbe ulaganja, posebno ona koja se odnose na načela raspodjele imovine i prihvatljiva ulaganja te okolišne, socijalne i upravljačke aspekte, tehničke su prirode. Pravila za druge portfelje kojima upravlja Komisija u načelu se utvrđuju u skladu s pravilima donesenima na temelju članka 60. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Stoga bi Komisiji trebalo dopustiti da u skladu s tim pravilima odluči proširiti opseg prihvatljivih ulaganja kako bi se uključile druge kategorije imovine i operacije ulaganja u skladu sa strategijom i ciljevima ulaganja, kao i valute drugih naprednih gospodarstava, kako ih navodi Međunarodni monetarni fond i ako su zaštićene od valutnog rizika. Nadalje, kako bi se smjernice koje se primjenjuju na okolišna, socijalna i upravljačka ulaganja uskladile s pravilima koja se primjenjuju na druge portfelje kojima upravlja, Komisiji bi također trebalo dopustiti da odredi te detaljne smjernice.
- (13) Radi financijske transparentnosti potrebno je državama članicama u godišnjim izvješćima dostaviti informacije o postupcima upravljanja provedenima u skladu s financijskim smjernicama, uključujući informacije o raspodjeli u različite kategorije imovine, te objasniti veće promjene u strateškoj raspodjeli imovine.
- (14) Na istraživački program primjenjuje se Uredba (EU, Euratom) 2024/2509. U njoj se utvrđuju pravila o donošenju i izvršenju općeg proračuna Unije.
- (15) U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹, Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95¹²,

¹⁰ Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj>).

¹¹ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

¹² Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96¹³ i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939¹⁴ financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni proporcionalnim mjerama, što uključuje sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i istragu nepravilnosti i prijevара, povrat izgubljenih, nepropisno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanje administrativnih sankcija. Naime, u skladu s uredbama (EU, Euratom) br. 883/2013 i (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) može provoditi istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li bilo prijevара, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage i kazneni progon zbog prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵. U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 svaka osoba ili subjekt koji prima sredstva Unije mora potpuno surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti potrebna prava i pristup Komisiji, OLAF-u, Europskom revizorskom sudu i, prema potrebi, EPPO-u i osigurati da im svaka treća strana koja je uključena u izvršenje sredstava Unije dodijeli ekvivalentna prava.

- (16) Kako bi uvjeti za provedbu ove Odluke bili jedinstveni, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za određene odluke o odobrenju financiranja istraživačkih projekata. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶.
- (17) Zbog potrebnih izmjena višegodišnjih tehničkih i financijskih smjernica utvrđenih u odlukama Vijeća 2003/77/EZ¹⁷ i 2008/376/EZ, te bi odluke trebalo zamijeniti.
- (18) Radi pojednostavnjenja primjereno je spojiti tehničke i financijske smjernice.
- (19) Kako bi promjena bila neprimjetna, Odluka 2008/376/EZ trebala bi se nastaviti primjenjivati na financiranje mjera koje proizlaze iz prijedloga podnesenih na pozive objavljene do 31. prosinca 2026.
- (20) Radi jasnoće pravila koja se primjenjuju na mjere primjereno je odgoditi primjenu ove Odluke do 1. siječnja 2027.,

¹³ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenog 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

¹⁴ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁵ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

¹⁶ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

¹⁷ Odluka Vijeća 2003/77/EZ od 1. veljače 2003. o utvrđivanju višegodišnjih financijskih smjernica za upravljanje imovinom EZUČ-a u likvidaciji i, po završetku likvidacije, imovinom Istraživačkog fonda za ugljen i čelik (SL L 29, 5.2.2003., str. 25., ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2003/77\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2003/77(1)/oj)).

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Poglavlje I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet

Ovom se Odlukom uspostavlja istraživački program Istraživačkog fonda za ugljen i čelik („istraživački program”) i utvrđuju ciljevi programa i njegov proračun, višegodišnje tehničke smjernice za provedbu istraživačkog programa i višegodišnje financijske smjernice za upravljanje Europskom zajednicom za ugljen i čelik (EZUČ) u likvidaciji te, po završetku likvidacije, imovinom Istraživačkog fonda za ugljen i čelik („imovina”).

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Odluke, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „ugljen” znači jedno od sljedećeg:
 - (a) kameni ugljen, uključujući visoko i srednje kvalitetan „A” ugljen (pod-bitumenski ugljen) kako je definirano u međunarodnom sustavu kodifikacije ugljena Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu;
 - (b) briket kamenog ugljena;
 - (c) koks i polukoks dobiven iz kamenog ugljena;
 - (d) lignit, uključujući i nisko kvalitetan „C” ugljen (ili orto-lignit) i nisko kvalitetan „B” ugljen (ili meta-lignit) kako je definirano u kodifikaciji navedenoj u točki (a);
 - (e) koks i polukoks dobiven iz lignita;
- (2) „pravni subjekt” znači jedno od sljedećeg:
 - (a) fizička osoba;
 - (b) pravna osoba osnovana i priznata kao takva na temelju prava Unije, nacionalnog prava ili međunarodnog prava, koja ima pravnu osobnost i sposobnost djelovati u svoje ime, ostvarivati prava i preuzimati obveze;
 - (c) subjekt koji nema pravnu osobnost kako je navedeno u članku 200. stavku 2. točki (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509;
- (3) „rezultati mjere” znači svi materijalni ili nematerijalni rezultati određene mjere, kao što su podaci i teorijsko i praktično znanje, bez obzira na njihov oblik ili prirodu i na to mogu li se zaštititi ili ne, kao i sva povezana prava, uključujući prava intelektualnog vlasništva;
- (4) „čelik” znači jedno od sljedećeg:
 - (a) sirovine za proizvodnju željeza i čelika;
 - (b) sirovo željezo (uključujući vrući metal) i ferolegure;
 - (c) kruti i poluproizvodi od željeza, običnog čelika ili posebnog čelika (uključujući proizvode za ponovnu uporabu i ponovno valjanje);

- (d) vruće valjani proizvodi od željeza, običnog čelika ili posebnog čelika (obloženi ili neobloženi proizvodi, osim čeličnih odljevaka, kovina i proizvoda metalurgije praha);
 - (e) krajnji proizvodi od željeza, običnog čelika ili posebnog čelika (obloženi ili neobloženi);
 - (f) proizvodi prve faze prerade čelika kojima se može poboljšati konkurentni položaj proizvoda od željeza i čelika iz točaka od (a) do (e);
- (5) „valorizacija” znači korištenje rezultata mjere u aktivnostima koje nisu obuhvaćene predmetnom mjerom, uključujući komercijalnu primjenu.

Članak 3. *Ciljevi programa*

1. Istraživački program potiče konkurentnost sektora povezanih s industrijom ugljena i čelika pružanjem potpore za zajednička istraživanja u tim sektorima, među ostalim o dvojnoj civilnoj i vojnoj namjeni.
2. Istraživački program pruža potporu naprednim tehnologijama proizvodnje čistog čelika, čime se doprinosi ciljevima klimatske neutralnosti u Uniji i jača njezina strateška autonomija u cijelom lancu vrijednosti čelika. Osim toga, istraživački program pruža potporu istraživačkim projektima za upravljanje pravednom tranzicijom zatvorenih rudnika ugljena ili onih koji su u postupku zatvaranja te povezane infrastrukture i regija u kojima se nalaze, posebno onih koje su suočavaju sa znatnim socijalnim, gospodarskim i okolišnim izazovima koji su rezultat tranzicije sektora ugljena i čelika.
3. Istraživački program promiče valorizaciju kako bi se povećala tržišna relevantnost rezultata istraživanja i podržao njihov potencijal za prilagodljivu primjenu.
4. Istraživački program usklađen je s političkim, znanstvenim i tehnološkim ciljevima Unije i nadopunjuje aktivnosti koje se provode u državama članicama.
5. Istraživački program podupiru sinergije kojima je cilj ubrzati tehnološki razvoj do faze primjene.
6. Istraživački program podržava istraživačke projekte za ostvarivanje ciljeva koji su utvrđeni u članku 4. za ugljen i u članku 5. za čelik.

Članak 4. *Istraživački ciljevi za ugljen*

1. Cilj istraživačkih projekata je ubrzati prijelaz na klimatski neutralno gospodarstvo Unije do 2050. i poduprijeti postupno ukidanje fosilnih goriva, posebno ugljena, socijalnu, gospodarsku i ekološku revitalizaciju rudarskih regija, razviti zamjenske aktivnosti na području nekadašnjih rudnika i spriječiti ili ublažiti štetu u okolišu od rudnika u postupku zatvaranja i zatvorenih rudnika, kao i štetu u regijama u kojima su smješteni rudnici ugljena.
2. Posebna pozornost posvećuje se učvršćivanju vodstva Unije u upravljanju tranzicijom zatvorenih rudnika i infrastrukturuom povezanom s ugljenom korištenjem tehnoloških i netehnoloških rješenja, uz istodobno podupiranje tehnološkog i netehnološkog prijenosa. Istraživačke aktivnosti s tim ciljevima moraju donijeti konkretne koristi za klimu i okoliš u skladu s ciljem klimatske neutralnosti do 2050.

3. U istraživačkim projektima uzimaju se u obzir pitanja povezana sa sigurnošću u rudnicima ugljena u postupku zatvaranja i zatvorenim rudnicima ugljena radi poboljšanja radnih uvjeta, sigurnosti i zdravlja na radu te problemi u vezi s okolišem koji su štetni za zdravlje.
4. Istraživačkim projektima nastoji se ukloniti učinak rudnika ugljena u postupku zatvaranja i zatvorenih rudnika na atmosferu, vodu i tlo.
5. Istraživačkim projektima razmatraju se nove i poboljšane tehnologije za sprečavanje onečišćenja okoliša, uključujući istjecanje metana, povezane emisije stakleničkih plinova i onečišćenje podzemnih voda, koje uzrokuju rudnici ugljena u postupku zatvaranja, zatvoreni rudnici i njihova okruženja (uključujući atmosferu, zemljište, tlo i vodu), kao i rješenja za gospodarenje rudarskim otpadom i njegovu ponovnu uporabu, poboljšanje kružnosti i obnovu okoliša te tehnologije za obnovu i zaštitu lokacija od dugoročnih učinaka.

Članak 5.

Istraživački ciljevi za čelik

1. Cilj istraživačkih projekata je razviti, demonstrirati i unaprijediti postupke proizvodnje željeza i čelika s gotovo nultim emisijama ugljika radi povećanja kvalitete proizvoda i produktivnosti i smanjenja strateške ovisnosti.
2. Istraživački projekti usmjereni su na ispunjavanje zahtjeva korisnika čelika za razvoj novih proizvoda s nultom neto stopom emisija ugljika i na stvaranje novih vodećih tržišta, uz istodobno smanjenje emisija i učinaka na okoliš, u skladu s ciljevima Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸, Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹, [Uredbe (EU)...²⁰] i Uredbe (EU) 2024/1781 Europskog parlamenta i Vijeća²¹.
3. Istraživački projekti u proizvodnji i uporabi čelika pomažu u očuvanju resursa i ekosustava, prijelazu na kružno gospodarstvo i sigurnosnim pitanjima.
4. U istraživačkim projektima posebna se pozornost posvećuje stalnom razvoju vještina prilagođenih uvođenju novih postupaka s nultom neto stopom emisija ugljika u sektor, kao i poboljšanju radnih uvjeta i promicanju visokih zdravstvenih i sigurnosnih standarda.
5. Istraživačkim projektima ubrzat će se primjena digitalnih tehnologija, uključujući umjetnu inteligenciju i strojno učenje, u proizvodnji i upotrebi čelika.

¹⁸ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

¹⁹ Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. o industrijskim emisijama i emisijama iz stočarstva (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj>).

²⁰ [upućivanje će se umetnuti nakon prihvaćanja interne procjene]

²¹ Uredba (EU) 2024/1781 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda, izmjeni Direktive (EU) 2020/1828 i Uredbe (EU) 2023/1542 te stavljanju izvan snage Direktive 2009/125/EZ (SL L, 2024/1781, 28.6.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>)

*Članak 6.
Proračun*

1. Financijska omotnica istraživačkog programa za razdoblje od 1. siječnja 2027. do 31. prosinca 2030. sastoji se od sljedećeg:
 - (a) svih iznosa iz godišnje dodjele sredstava koji su stavljeni na raspolaganje Istraživačkom fondu za ugljen i čelik kao rezultat ukidanja proračunskih obveza;
 - (b) svih preostalih sredstava i dobiti ostvarene na temelju preostale imovine;
 - (c) iznosa iz prethodnih godišnjih dodjela sredstava koji još nisu uneseni u proračun.
2. Financijska omotnica u cijelosti se dodjeljuje provedbom dvaju programa rada koji obuhvaćaju razdoblje od 2027. do 2028. i od 2029. do 2030. U programima rada predviđaju se godišnji pozivi na podnošenje prijedloga u skladu s člankom 10.

*Članak 7.
Prihvatljivost*

1. Svi pravni subjekti osnovani na državnom području države članice mogu sudjelovati u istraživačkom programu i podnijeti zahtjev za financijsku pomoć.
2. Svi pravni subjekti u zemljama kandidatkinjama mogu sudjelovati u istraživačkom programu bez primanja financijskog doprinosa, osim ako je drukčije predviđeno prema važećim europskim sporazumima i njihovim dodatnim protokolima i u odlukama vijeća za pridruživanje.
3. Svi pravni subjekti iz trećih zemalja mogu sudjelovati u istraživačkom programu na temelju pojedinačnih projekata bez primanja financijskog doprinosa, pod uvjetom da je takvo sudjelovanje u interesu Unije.

*Članak 8.
Provedba i financijski doprinos*

1. Istraživački program provodi se u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, pod izravnim upravljanjem Komisije preko izvršnih agencija.
2. Financiranje se može osigurati u obliku bespovratnih sredstava u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509.

*Članak 9.
Sigurnost*

1. Istraživački projekti za dvojnu namjenu koji se provode u okviru istraživačkog programa moraju biti u skladu s primjenjivim nacionalnim sigurnosnim propisima, uključujući propise o zaštiti klasificiranih informacija EU-a od neovlaštenog otkrivanja, i s drugim relevantnim pravom Unije i nacionalnim pravom.
2. Prijedlozi prema potrebi uključuju samoprocjenu sigurnosti kojom se utvrđuju svi sigurnosni problemi i detaljno razmatraju načini njihova rješavanja kako bi se ispunili zahtjevi relevantnog prava Unije i nacionalnog prava.
3. Komisija prema potrebi provodi sigurnosnu provjeru za prijedloge u kojima se utvrđuju sigurnosni problemi. 4. Pravni subjekti koji sudjeluju u projektu dužni su

osigurati zaštitu od neovlaštenog otkrivanja klasificiranih informacija EU-a koje su korištene ili stvorene u okviru mjere. Prije početka predmetnih aktivnosti moraju dostaviti dokaz o sigurnosnoj provjeri osobe ili sigurnosnoj provjeri objekta pribavljen od relevantnih nacionalnih sigurnosnih tijela.

4. Ako neovisni vanjski stručnjaci moraju raditi s klasificiranim informacijama EU-a, ti stručnjaci moraju proći odgovarajuću sigurnosnu provjeru prije imenovanja.
5. Komisija prema potrebi može provoditi sigurnosne provjere.
6. Prijedlozi ili mjere koje nisu u skladu sa sigurnosnim propisima iz ovog članka mogu se odbiti ili prekinuti u bilo kojem trenutku.

Poglavlje II.

Tehničke smjernice

Članak 10.

Pozivi

1. Pozivi na podnošenje prijedloga objavljuju se dvaput godišnje. Sadržaj i objava poziva na podnošenje prijedloga moraju biti u skladu s člankom 197. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Prijedlozi se moraju odnositi na istraživačke ciljeve utvrđene u člancima 4. i 5. i, prema potrebi, na prioritetne ciljeve navedene u uvjetima poziva.
3. Postupak evaluacije, dodjele i odabira za financirane projekte provodi se u skladu s člancima 201., 202. i 203. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
4. Za potrebe članka 153. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/2509, odbor za evaluaciju može se u potpunosti ili djelomično sastojati od neovisnih vanjskih stručnjaka.

Članak 11.

Bespovratna sredstva

1. Projekti koji se temelje na odabranim prijedlozima predmet su sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava. Sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava mora biti u skladu s predloškom sporazuma o bespovratnim sredstvima za poduzeća koji sastavlja Komisija, prema potrebi uzimajući u obzir prirodu predmetnih aktivnosti.
2. Sudionici provode mjere u skladu s uvjetima i obvezama utvrđenima u ovoj Odluci, Uredbi (EU, Euratom) 2024/2509 i sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava.

Članak 12.

Stope financiranja

1. Jedinstvena stopa financiranja po mjeri primjenjuje se za sve aktivnosti koje se financiraju u okviru te mjere. Najviša stopa po mjeri utvrđuje se u uvjetima poziva.
2. Do 100 % ukupnih prihvatljivih troškova mjere u okviru istraživačkog programa može se nadoknaditi.

U slučaju pravnih subjekata koji s obzirom na pravni oblik ostvaruju profit ili koji u skladu s pravnom ili statutarnom svrhom raspodjeljuju dobit svojim dioničarima ili pojedinačnim članovima, može se nadoknaditi do 70 % ukupnih prihvatljivih

troškova. Iznimno, MSP-ovi mogu ostvariti pravo na stopu financiranja do 100 % ukupnih prihvatljivih troškova.

Članak 13.

Neizravni troškovi

1. Neizravni prihvatljivi troškovi iznose 25 % ukupnih izravnih prihvatljivih troškova, izuzev prihvatljivih izravnih troškova za podugovaranje, financijske potpore trećim stranama i svih jediničnih troškova ili jednokratnih iznosa koji uključuju neizravne troškove. Neizravni troškovi uključeni u jedinične troškove ili jednokratne iznose prema potrebi se izračunavaju primjenom paušalne stope iz prve rečenice.
2. Neovisno o stavku 1., ako se tako propiše u uvjetima poziva, neizravni troškovi mogu se prijaviti u obliku jednokratnog iznosa ili jediničnih troškova.

Članak 14.

Prihvatljivi troškovi

1. Odstupajući od članka 193. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, troškovi sredstava koja treće strane stavljaju na raspolaganje putem doprinosa u naravi prihvatljivi su do iznosa izravnih prihvatljivih troškova treće strane.
2. Odstupajući od članka 195. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, prihod ostvaren valorizacijom ne smatra se prihodom od mjere.

Članak 15.

Upravljanje rezultatima mjere

Korisnici upravljaju svojim rezultatima mjere u skladu s obvezama utvrđenima u uvjetima poziva i ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava.

Članak 16.

Primjena mehanizma uzajamnog osiguranja

Doprinosi mehanizmu uzajamnog osiguranja uspostavljenom člankom 37. Uredbe (EU) 2021/695 pokrivaju rizik povezan s povratom iznosa koje duguju korisnici i smatraju se dostatnim jamstvom prema članku 155. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Od korisnika se ne mogu prihvatiti niti im se mogu nametnuti dodatna jamstva ili osiguranje.

Članak 17.

Tehnička izvješća

1. Korisnici za sve projekte sastavljaju periodična izvješća. U tim izvješćima opisuje se postignut tehnički napredak. Izvješća se dostavljaju i inovacijskom centru Komisije za industrijsku preobrazbu i emisije iz članka 27.a Direktive 2010/75/EU.
2. Po završetku rada korisnici Komisiji dostavljaju završno izvješće koje obuhvaća procjenu eksploatacije i učinka. Komisija objavljuje ovo izvješće u cijelosti ili u skraćenom obliku, ovisno o strateškoj važnosti projekta.

Članak 18.
Završni pregled aktivnosti

1. Komisija provodi završni pregled aktivnosti nakon završetka istraživačkog programa. Izvješće koje sadrži pregled dostavlja se Odboru za ugljen i čelik.
2. Komisija može imenovati neovisne visoko kvalificirane stručnjake za pomoć u vezi sa završnim pregledom aktivnosti.

Poglavlje III.

Financijske smjernice

Članak 19.
Financijske smjernice

1. Imovinom se upravlja tako da se osiguravaju godišnja ili polugodišnja plaćanja u granicama godišnje dodjele sredstava kako bi se financirala zajednička istraživanja u sektorima povezanim s industrijom ugljena i čelika. Godišnja ili polugodišnja plaćanja financiraju se neto prihodima od ulaganja i novčanim sredstvima dobivenima prodajom dijela imovine, do iznosa godišnjih dodijeljenih sredstava.
2. Komisija preispituje članke od 20. do 26. ako to smatra potrebnim. U tu svrhu Komisija ponovno procjenjuje funkcioniranje i djelotvornost financijskih smjernica i predlaže izmjene ako to smatra potrebnim.

Članak 20.
Upotreba sredstava

1. Imovina EZUČ-a u likvidaciji, koja uključuje i njegov kreditni portfelj i ulaganja, koristi se prema potrebi za podmirivanje preostalih obveza EZUČ-a u likvidaciji, u vidu njegovih nepodmirenih pozajmica, obveza nastalih iz prijašnjih operativnih proračuna i bilo kojih nepredvidivih dugovanja.
2. Imovinu koja nije potrebna za ispunjavanje preostalih obveza EZUČ-a u likvidaciji Komisija razborito ulaže u skladu s odabranim razdobljem ulaganja i njome se financiraju istraživanja u sektorima povezanim s industrijom ugljena i čelika.

Članak 21.
Razdoblje, cilj i tolerancija na rizik ulaganja

1. Imovina se ulaže u cilju očuvanja i, kada je to moguće, povećanja njezine vrijednosti kako bi se zadovoljile potrebe za likvidnošću koje proizlaze iz poziva na financiranje („cilj ulaganja”). Cilj ulaganja nastoji se postići u razdoblju ulaganja i ostvariti uz visoku razinu sigurnosti.
2. Imovinom se upravlja u skladu s bonitetnim pravilima i načelima dobrog financijskog upravljanja te u skladu s pravilima i postupcima koje utvrđi računovodstveni službenik Komisije i okvirom kojim se Komisija služi za upravljanje rizikom.
3. Cilj ulaganja ostvaruje se provedbom razborite strategije ulaganja, koja se temelji na diversifikaciji svih prihvatljivih kategorija imovine, zemljopisnih područja, izdavatelja i rokova dospijeca („strategija ulaganja”). Strategija ulaganja utvrđuje se uzimajući u obzir razdoblje ulaganja i vrijednost preostale imovine te kako bi se

osiguralo da potrebna sredstva budu dostupna u dostatno likvidnom obliku i u skladu s potrebama.

4. Strategija ulaganja temelji se na strateškoj raspodjeli imovine kojom se utvrđuju indikativne ciljne raspodjele u različite kategorije prihvatljive financijske imovine.
5. Komisija stratešku raspodjelu imovine iskazuje strateškom referentnom vrijednošću („referentna vrijednost”) s kojom se uspoređuje uspješnost imovine.
6. Strategiju ulaganja i referentnu vrijednost utvrđuje Komisija u skladu s pravilima donesenima na temelju članka 60. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Ako se imovina nalazi samo na tekućim bankovnim računima i oročenim depozitima, referentna vrijednost ulaganja i strategija ulaganja nisu potrebne.
7. Komisija strategiju ulaganja i referentnu vrijednost može izmijeniti u slučaju opravdano dokumentirane i motivirane promjene gospodarskih uvjeta, znatne promjene potreba i stanja instrumenata kojima se doprinosi ili znatne promjene u procjenama priljeva ili odljeva. Postupak izmjene strategije ulaganja isti je kao i postupak njezina početnog donošenja.
8. Strategija ulaganja utvrđuje se uzimajući u obzir razdoblje ulaganja i toleranciju na rizik imovine.

Članak 22.

Načela raspodjele imovine i prihvatljiva ulaganja

1. Među svim kategorijama imovine i unutar njih osigurava se dostatna diversifikacija kako bi se smanjili rizici ulaganja. U načelu, što je imovina rizičnija ili manje likvidna, to je izloženost manje koncentrirana.
2. Izloženost različitim kategorijama imovine i diversifikacija mogu se ostvariti i putem ulaganja u subjekte za zajednička ulaganja ili u proizvode kojima se trguje na burzi.
3. Imovina se ulaže samo u sljedeće instrumente denominirane u eurima:
 - (a) imovinu na tržištu novca;
 - (b) vrijednosne papire s fiksnim prinosom;
 - (c) regulirana zajednička ulaganja u dužničke i vlasničke instrumente.
4. Imovina se izlaže kategorijama imovine iz stavka 3. ulaganjem u sljedeće instrumente ili uključivanjem u sljedeće operacije:
 - (a) depozite;
 - (b) instrumente tržišta novca i novčane fondove koji nude svakodnevnu likvidnost, a koji su uređeni Uredbom (EU) 2017/1131 Europskog parlamenta i Vijeća²²;
 - (c) dužničke instrumente, kao što su obveznice, mjenice, zapisi i sekuritizirani instrumenti u skladu s kriterijima jednostavnosti, transparentnosti i standardiziranosti iz Uredbe (EU) 2017/2402 Europskog parlamenta i Vijeća²³;

²² Uredba (EU) 2017/1131 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o novčanim fondovima (SL L 169, 30.6.2017., str. 8., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1131/oj>).

²³ Uredba (EU) 2017/2402 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2017. o utvrđivanju općeg okvira za sekuritizaciju i o uspostavi specifičnog okvira za jednostavnu, transparentnu i standardiziranu

- (d) subjekte za zajednička ulaganja koji su obuhvaćeni Direktivom 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁴, uključujući fondove čijim se udjelima trguje na burzi koji ulažu u vlasničke ili dužničke instrumente, pri čemu najveći gubici ne smiju premašiti uložene iznose;
 - (e) repo ugovore u skladu s načelom utvrđenim člankom 215. stavkom 2. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509;
 - (f) obratne repo ugovore;
 - (g) operacije pozajmljivanja vrijednosnih papira kod priznatih sustava poravnanja, uključujući Clearstream i Euroclear, ili vodećih financijskih institucija specijaliziranih za tu vrstu operacija.
5. Izvedenice, u obliku unaprijednih i budućnosnih ugovora te ugovora o razmjeni, upotrebljavaju se isključivo u svrhu učinkovitog upravljanja portfeljem, a ne za potrebe špekuliranja ili zauzimanja pozicija s ugrađenom financijskom polugom. Te izvedenice mogu se upotrebljavati za prilagodbu trajanja, ublažavanje kreditnog ili drugog relevantnog rizika ili promjene u raspodjeli imovine u skladu s politikom ulaganja.
6. Imovina se može ulagati u likvidnu imovinu na tržištu novca i obveznice denominirane u američkim dolarima koje izdaju državni i nadnacionalni subjekti isključivo radi diversifikacije i izloženosti drugoj krivulji kamatnih stopa. Svaki valutni rizik mora biti zaštićen primjerenim ugovorom o razmjeni ili drugim instrumentima za zaštitu od valutnog rizika, kako je navedeno u stavku 5.
7. Komisija može u skladu s pravilima donesenima na temelju članka 60. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 povećati opseg prihvatljivih ulaganja kako bi se uključile druge kategorije imovine i operacije ulaganja u skladu sa strategijom i ciljevima ulaganja, kao i valute drugih razvijenih gospodarstava, kako ih povremeno navodi Međunarodni monetarni fond i ako su zaštićene od valutnog rizika. Svaka odluka o uključivanju nove kategorije imovine, operacije ulaganja ili valute razvijenih gospodarstava mora biti potkrijepljena utemeljenim obrazloženjem za svaku kategoriju imovine, operaciju ili valutu, u kojem se navodi kako će proširene mogućnosti ulaganja poboljšati odnos rizika i povrata imovine. To obrazloženje mora sadržavati procjenu operativnih kapaciteta potrebnih za potporu tim novim mogućnostima ulaganja.

Članak 23.

Okolišni, socijalni i upravljački aspekti

Strategija ulaganja provodi se davanjem prednosti okolišnim, socijalnim i upravljačkim ulaganjima, ako su dostupna i moguća, pod uvjetom da su usklađena s kriterijima za upravljanje rizicima. Komisija može utvrditi detaljne smjernice primjenjive na okolišna, socijalna i upravljačka ulaganja u skladu s pravilima donesenima na temelju članka 60. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

sekuritizaciju te o izmjeni direktiva 2009/65/EZ, 2009/138/EZ i 2011/61/EU te uredaba (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 648/2012 (SL L 347, 28.12.2017., str. 35., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2402/oj>).

²⁴ Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/65/oj>).

Članak 24.
Prijenos u opći proračun unije

Neto prihod od ulaganja imovine i novčana sredstva dobivena od prodaje dijela ili cijele imovine prenosi se iz EZUČ-a u likvidaciji i, po završetku likvidacije, iz imovine Istraživačkog fonda za ugljen i čelik kada je to potrebno za podmirivanje obveza iz proračunske linije namijenjene istraživačkim programima sektora povezanih s industrijom ugljena i čelika.

Članak 25.
Preostali iznosi

Svi neiskorišteni i vraćeni iznosi preostali nakon provedbe posljednjeg poziva stavljaju se na raspolaganje Istraživačkom fondu za ugljen i čelik.

Članak 26.
Računovodstveni postupci i postupci upravljanja

1. Upravljanje sredstvima prikazuje se u godišnjim financijskim izvještajima za EZUČ u likvidaciji i, po završetku likvidacije, u godišnjim financijskim izvještajima za imovinu Istraživačkog fonda za ugljen i čelik. Izvještaji se temelje na računovodstvenim pravilima Komisije i prikazuju se u skladu s njima, kako ih donosi računovodstveni službenik Komisije, uzimajući u obzir specifičnu prirodu EZUČ-a u likvidaciji i, po završetku likvidacije, imovine Istraživačkog fonda za ugljen i čelik. Računovodstvenu dokumentaciju odobrava Komisija, a provjerava Revizorski sud. Komisija povjerava izvršenje godišnje revizije financijskih izvještaja vanjskim trgovačkim društvima.
2. Komisija u odnosu na EZUČ u likvidaciji i, po završetku likvidacije, imovinu Istraživačkog fonda za ugljen i čelik, provodi poslove upravljanja iz članka od 20. do 26. u skladu sa svojim internim pravilima i postupcima.
3. Komisija jednom godišnje sastavlja detaljno izvješće o poslovima upravljanja provedenima na temelju članka od 20. do 26. i dostavlja ga državama članicama. U tom godišnjem izvješću Komisija navodi informacije o korištenju različitih kategorija imovine, o razlozima zbog kojih je odabrano ulaganje u određene kategorije imovine te o uočenim rezultatima prema svakoj kategoriji imovine.

Poglavlje IV.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 27.
Odluka o odobrenju financiranja određenih istraživačkih projekata

1. Komisija donosi provedbeni akt o odobrenju financiranja istraživačkih projekata kada je procijenjeni iznos doprinosa Unije u okviru istraživačkog programa jednak ili veći od 5 milijuna EUR.
2. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 28. stavka 3.

Članak 28.

Upravljanje istraživačkim programom i postupak odbora

1. Komisija upravlja istraživačkim programom. Pomažu joj tehničke i savjetodavne skupine osnovane odlukom Komisije.
2. Komisiji pomaže Odbor za ugljen i čelik. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
4. Kada se mišljenje odbora treba dobiti pisanim postupkom, navedeni postupak završava bez rezultata kada u roku za davanje mišljenja to odluči predsjednik odbora ili to zahtijeva obična većina članova odbora.

Članak 29.

Stavljanje izvan snage i prijelazne mjere

Odluke 2003/77/EZ i 2008/376/EZ stavljaju se izvan snage.

Međutim, Odluka 2008/376/EZ nastavlja se primjenjivati na financiranje mjera koje proizlaze iz prijedloga podnesenih na pozive objavljene do 31. prosinca 2026.

Odbor za ugljen i čelik iz članka 28. ove Odluke prema potrebi obavlja sve preostale zadaće Odbora za ugljen i čelik osnovanog Odlukom 2008/376/EZ koje se odnose na mjere iz stavka 2. ovog članka.

Članak 30.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2027.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKIM I DIGITALNIM ASPEKTIMA ZAKONODAVNOG PRIJEDLOGA

1.	OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	3
1.1.	Naslov prijedloga/inicijative	3
1.2.	Predmetna područja politike	3
1.3.	Ciljevi.....	3
1.3.1.	Opći ciljevi	3
1.3.2.	Specifični ciljevi.....	3
1.3.3.	Očekivani rezultati i učinak	3
1.3.4.	Pokazatelji uspješnosti	3
1.4.	Prijedlog/inicijativa odnosi se na:	4
1.5.	Obrazloženje prijedloga/inicijative	4
1.5.1.	Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative.....	4
1.5.2.	Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.	4
1.5.3.	Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava	4
1.5.4.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima	5
1.5.5.	Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele	5
1.6.	Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka	6
1.7.	Planirani načini izvršenja proračuna	6
2.	MJERE UPRAVLJANJA	8
2.1.	Pravila praćenja i izvješćivanja.....	8
2.2.	Sustavi upravljanja i kontrole.....	8
2.2.1.	Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole.....	8
2.2.2.	Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje	8
2.2.3.	Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju).....	8
2.3.	Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti.....	9
3.	PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	10

3.1.	Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak	10
3.2.	Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva	12
3.2.1.	Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje	12
3.2.1.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	12
3.2.1.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	17
3.2.2.	Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje	22
3.2.3.	Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva	24
3.2.3.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	24
3.2.3.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	24
3.2.3.3.	Ukupna odobrena sredstva	24
3.2.4.	Procijenjene potrebe za ljudskim resursima	25
3.2.4.1.	Financirano iz izglasanog proračuna	25
3.2.4.2.	Financirano iz vanjskih namjenskih prihoda	26
3.2.4.3.	Ukupne potrebe za ljudskim resursima	26
3.2.5.	Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom	28
3.2.6.	Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom	28
3.2.7.	Doprinos trećih strana	28
3.3.	Procijenjeni učinak na prihode	29
4.	DIGITALNI ASPEKTI	29
4.1.	Zahtjevi relevantni za digitalizaciju	30
4.2.	Podaci	30
4.3.	Digitalna rješenja	31
4.4.	Procjena interoperabilnosti	31
4.5.	Mjere za potporu digitalnoj provedbi	32

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog odluke Vijeća o mjerama potrebnima za provedbu Protokola br. 37 o financijskim posljedicama isteka Ugovora o EZUČ-u i o Istraživačkom fondu za ugljen i čelik priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2003/76/EZ

1.2. Predmetna područja politike

Istraživanje i inovacije

1.3. Ciljevi

1.3.1. Opći ciljevi

Istraživački fond za ugljen i čelik je program EU-a za financiranje kojim se podupiru istraživački projekti u sektorima ugljena i čelika. Bespovratnim sredstvima sufinancira istraživačke i inovacijske projekte u području ugljena i čelika.

Prema važećoj pravnoj osnovi fondom se podupiru projekti na sveučilištima, u istraživačkim centrima i privatnim poduzećima. Istraživačke aktivnosti Istraživačkog fonda za ugljen i čelik usmjerene su na tehnologije koje dovode do proizvodnje čelika s gotovo nultim emisijama ugljika i istraživačke projekte za upravljanje pravednom tranzicijom zatvorenih rudnika ugljena ili onih koji su u postupku zatvaranja i povezanom infrastrukturuom.

Ciljevi reforme

Cilj je predložene reforme pojednostavniti i poboljšati funkcioniranje Istraživačkog fonda za ugljen i čelik kako bi postao pristupačniji i privlačniji industriji, među ostalim MSP-ovima, istraživačkim centrima i akademskoj zajednici. Revidirani uvjeti poziva pomoći će u smanjenju rizika ulaganja za industriju. Zajednički ciljevi dekarbonizacije i konkurentnosti utvrđeni u Kompasu konkurentnosti i Planu za čistu industriju (uz posebnu ciljanu sektorsku provedbu utvrđenu u Europskom akcijskom planu za čelik i metale), kao i druge relevantne inicijative potpore usmjerene na tranziciju sektora ugljena i čelika, mogu se ostvariti samo ako se privatni kapital podupre dosljednim i koordiniranim okvirom javnog financiranja.

1.3.2. Specifični ciljevi

U okviru predložene reforme Istraživačkog fonda za ugljen i čelik cilj je istraživačkog programa poduprijeti zajednička istraživanja u sektorima ugljena i čelika, uključujući istraživanja o aspektima dvojne namjene. Istraživački program pruža potporu i naprednim tehnologijama u području čistog čelika, što doprinosi ciljevima klimatske neutralnosti u Europi i jača stratešku autonomiju EU-a u cijelom lancu vrijednosti čelika. Osim toga, istraživački program pruža potporu istraživačkim projektima za upravljanje pravednom tranzicijom zatvorenih rudnika ugljena ili onih koji su u postupku zatvaranja te povezanom infrastrukturu i regijama u kojima se nalaze. Svrha istraživačkog programa je i promicanje valorizacije rezultata istraživanja kako bi se povećala njihova tržišna relevantnost i podržao njihov potencijal za prilagodljivu primjenu. Cilj je da istraživački program bude usklađen s političkim, znanstvenim i tehnološkim ciljevima Unije te da nadopunjuje aktivnosti koje se provode u državama članicama.

1.3.3. Očekivani rezultati i učinak

Očekivani učinci reforme su sljedeći:

- Povećanje broja godišnjih dodjela omogućilo bi ambicioznije istraživačke projekte, što bi moglo pomoći u postizanju klimatskih ciljeva do 2050. uz istodobno održavanje konkurentnosti.
- Reforma bi omogućila i uvođenje revidiranih stopa financiranja za koje bi se uzele u obzir preporuke dionika, odnosno preporuke privatnih poduzeća, sveučilišta i istraživačkih centara, i privukla više ulaganja i sudionika u program Istraživačkog fonda za ugljen i čelik.
- Racionalizacija istraživačkih ciljeva, koji bi bili prilagođeniji trenutačnim okolnostima s kojima se suočavaju sektori čelika i ugljena, pridonijela bi maksimalnom povećanju učinka programa. Predložena reforma uvodi i zahtjev da se aktivnosti uvođenja i komercijalizacije provode u Europi kako bi istraživački i inovacijski projekti imali što bolji učinak na konkurentnost EU-a.

1.3.4. Pokazatelji uspješnosti

Provedbu programa Istraživačkog fonda za ugljen i čelik trenutačno prati Europska izvršna agencija za istraživanje (REA), koja je odgovorna za provedbu programa, u suradnji s Glavnom upravom Komisije za istraživanje i inovacije (GU RTD), i za izvješćivanje Komisije o statusu njegove provedbe. Ne dovodeći u pitanje predstojeću analizu troškova i koristi za delegiranje zadaća provedbe izvršnim agencijama, u okviru budućeg VFO-a GU RTD namjerava delegirati te zadaće izvršnoj agenciji. Te će zadaće zahtijevati redovite koordinacijske sastanke i godišnja izvješća, koji pružaju strukturirane povratne informacije o tome kako financirani projekti doprinose širim ciljevima politike EU-a. Izvješća će poslužiti i kao izvor informacija o privlačnosti programa jer će sadržavati podatke o kretanju broja prijedloga. Redovita rasprava sa Savjetodavnim odborom i Odborom za ugljen i čelik (COSCO) pomoći će i da se ocijeni način na koji reforma Istraživačkog fonda za ugljen i čelik ispunjava potrebe istraživanja i inovacija te uzima u obzir preporuke dionika.

Tehničke skupine za ugljen i čelik („tehničke skupine”), koje se sastoje od jedne skupine za ugljen i pet za čelik, i dalje će pratiti tehnički napredak portfelja pojedinih projekata Istraživačkog fonda za ugljen i čelik. Te se skupine sastoje od priznatih

stručnjaka na visokoj razini s bogatim iskustvom u vlastitim podsektorima. Informacije o tehničkim skupinama, uključujući o njihovom članstvu, dnevnim redovnim sastancima i drugim pojedinostima, javno su dostupne u registru stručnih skupina Komisije. Upravljanje tehničkim skupinama trenutačno je povjereno Europskoj izvršnoj agenciji za istraživanje, kako je utvrđeno u Memorandumu o razumijevanju između Europske izvršne agencije za istraživanje i Glavne uprave Komisije za istraživanje i inovacije.

Tehničke skupine daju sveobuhvatan pregled tehnološkog razvoja u svojim posebnim područjima. Ta se ocjena temelji na informacijama prikupljenima iz projekata koji se financiraju iz Istraživačkog fonda za ugljen i čelik, prvenstveno na namjenskim godišnjim sastancima tehničkih skupina i koordinatora projekata, koje trenutačno organizira Europska izvršna agencija za istraživanje.

Osim toga, od tehničkih skupina očekuje se da pripreme potreban sadržaj kako bi Europska izvršna agencija za istraživanje mogla izraditi godišnja izvješća s opširnijom analizom portfelja u kojoj se uzimaju u obzir i kretanja u povezanim područjima i usporedni europski programi. To će omogućiti sveobuhvatnije razumijevanje napretka i učinka u cijelom inovacijskom ekosustavu.

1.4. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

- ☐ novo djelovanje
- ☐ novo djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja³⁹
- ☒ produljenje postojećeg djelovanja
- ☒ spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.5. Obrazloženje prijedloga/inicijative

1.5.1. Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative

Izazovi s kojima se suočavaju sektori ugljena i čelika te politička usredotočenost na zajedničku potporu dekarbonizaciji i konkurentnosti, uz izazove financijskog okvira Istraživačkog fonda za ugljen i čelik, ograničenu učinkovitost reforme iz 2021. i nedavne povratne informacije dionika, upućuju na potrebu za revizijom pravne osnove Istraživačkog fonda za ugljen i čelik kako bi se povećala njegova privlačnost i učinak.

Ne samo da je potrebno revidirati uvjete poziva, posebice stope financiranja, nego je potrebna i daljnja prodaja imovine fonda kako bi se nastavilo pružati odgovarajuću potporu istraživanju i inovacijama tijekom zahtjevnog razdoblja dekarbonizacije. Istraživački fond za ugljen i čelik je program usmjeren na industriju, kojim se od 2003. podupiru aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija u zajednicama za ugljen i čelik. Važno je da fond nastavi podupirati industriju i sada i u kratkoročnom razdoblju kako bi se zajamčila brza tranzicija.

Stoga je obustava trenutačnog režima upotrebe dijela imovine EZUČ-a u likvidaciji za financiranje programa (koji istječe krajem 2027.) neodrživa i neće omogućiti provedbu smislenog programa ako se on financira samo prihodima, a ne imovinom.

Stoga je ovo prilika za reviziju pravne osnove programa i jačanje uloge istraživanja i inovacija u djelotvornoj potpori sektorima ugljena i čelika tijekom njihove tranzicije.

³⁹

U smislu članka 58. stavka 2. točke (a) ili (b) Financijske uredbe.

Trenutačni uvjeti poziva, ciljevi istraživanja i raspoloživi proračun ne privlače dovoljno ulaganja industrije u istraživanje i inovacije te nisu atraktivni za akademsku zajednicu i industriju.

- 1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Budući da se pravna osnova Istraživačkog fonda za ugljen i čelik temelji na Protokolu br. 37 priloženom Ugovorima, on je u nadležnosti EU-a. Mjere za provedbu Protokola utvrđene su u Odluci Vijeća, koju Komisija može revidirati na temelju svojeg isključivog prava na iniciranje zakonodavnih prijedloga.

Tijekom godina program Istraživačkog fonda za ugljen i čelik potaknuo je značajan napredak u oba sektora. Taj je napredak objedinjen u nedavnim izvješćima tehničkih skupina Istraživačkog fonda za ugljen i čelik i temelji se na bliskoj suradnji među subjektima iz različitih država članica EU-a i iz različitih vrsta organizacija. Za poduzeća u sektoru čelika i sveučilišta koja sudjeluju u istraživačkim projektima koristi su među ostalim uključivale smanjenje troškova (koje je rezultat ušteda u potrošnji energije i/ili sirovina), povećanu produktivnost, poboljšanu održivost i stjecanje novih tržišnih udjela razvojem inovativnih proizvoda od čelika. U sektoru ugljena Istraživački fond za ugljen i čelik pridonio je poboljšanju zdravlja i sigurnosti u rudnicima i ublažavanju učinka koji aktivnosti nakon prestanka vađenja ugljena imaju na okoliš.

Istraživački fond za ugljen i čelik osmišljen je kao program industrijskog istraživanja koji je posebno prilagođen za potporu prekograničnoj suradnji i ujedno omogućuje suradnju između industrije i akademske zajednice radi podupiranja namjenskih industrijskih istraživanja.

Predložena reforma uvelike bi doprinijela dugoročnim ciljevima politike EU-a i odgovorila na potrebe dionika. Pojačano financiranje ulaganja na početku razdoblja omogućilo bi ambiciozne istraživačke projekte koji bi mogli pomoći u postizanju klimatskih ciljeva do 2050. uz istodobno održavanje konkurentnosti. To bi omogućilo i financiranje revidiranih stopa financiranja, čime bi se uzele u obzir preporuke dionika i pridonijelo privlačenju više ulaganja i sudionika u program Istraživačkog fonda za ugljen i čelik. Racionalizacija ciljeva istraživanja, koji bi bili prilagođeniji trenutačnim problemima s kojima se ti sektori suočavaju, pridonijela bi maksimalnom povećanju učinka programa. Predložena reforma uvodi i zahtjev da se aktivnosti uvođenja i komercijalizacije provode u Europi kako bi istraživački i inovacijski projekti imali što bolji učinak na konkurentnost EU-a.

Reforma bi u idealnom slučaju stupila na snagu u siječnju 2027. Iako dionici nisu konkretno zatražili taj rok, njime bi se ranije ponudili privlačniji uvjeti poziva. To bi bilo u skladu s nizom mjera potpore energetske intenzivnim industrijama (na primjer Akt o ubrzavanju industrijske dekarbonizacije), kako je opisano u uvodu. Reformu treba tumačiti u širem kontekstu politike u kojem se energetske intenzivni sektori smatraju ključnim akterima za industrijsku konkurentnost i strategiju dekarbonizacije EU-a.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

U nalazima unutarnje evaluacije provedene za razdoblje 2021. – 2024. istaknuto je da su izvrsna suradnička istraživanja i uključivanje privatnog sektora dokaz da je godišnji poziv na podnošenje ponuda Istraživačkog fonda za ugljen i čelik učinkovita potpora sektorima ugljena i čelika. Međutim, evaluacija je pokazala da fond nije ispunio očekivanja reforme iz 2021. u pogledu poziva za dodjelu velikih iznosa, što se odrazilo u nedovoljnoj potrošnji sredstava za program. Program, a posebno pozivi za dodjelu velikih iznosa u trenutačnim uvjetima nisu dovoljno privlačni da bi se privukla velika privatna ulaganja potrebna za ispunjavanje trenutačnih ciljeva dekarbonizacije industrije.

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Program Istraživačkog fonda za ugljen i čelik podliježe Protokolu br. 37 o financijskim posljedicama isteka Ugovora o EZUČ-u i o Istraživačkom fondu za ugljen i čelik priloženom Ugovoru o funkcioniranju Europske unije. U Protokolu se izričito navodi da se prihodi od imovine EZUČ-a u likvidaciji upotrebljavaju isključivo za istraživački rad koji se provodi izvan istraživačkog okvirnog programa u sektorima povezanim s industrijom ugljena i čelika. Međutim, mogu se uspostaviti sinergije sa sljedećim programom Obzor Europa i Fondom za konkurentnost. Istraživački fond za ugljen i čelik može se baviti cijelim rasponom istraživačkih izazova u sektorima ugljena i čelika te potaknuti dodatna javna i privatna ulaganja u istraživanje i inovacije. Na taj način može doprinijeti daljnjem jačanju europskog istraživačkog i inovacijskog okruženja te ubrzati komercijalizaciju i širenje inovacija.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

Financiranje će se sastojati isključivo od preostale imovine Europske zajednice za ugljen i čelik u likvidaciji te od ostvarenih prihoda od te imovine. EZUČ se financirao (i.) pristojbama koje je većina proizvođača ugljena i čelika morala platiti razmjerno svojoj proizvodnji i (ii.) doprinosima zemalja koje su kasnije pristupile EU-u. Ta sredstva čine najveći dio stvorene imovine. Fond će kao takav nastaviti postojati sve dok se imovina ne iscrpi.

1.6. Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka

☒ **ograničeno trajanje**

- ☒ s učinkom od 1. siječnja 2027.
- ☒ financijski učinak od 2027. do 2030. za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od 2027. do 2034. za odobrena sredstva za plaćanje

☐ **neograničeno trajanje**

- početna provedba od GGGG. do GGGG.
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna

☒ **Izravno upravljanje Komisije**

- ☒ preko njezinih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- ☒ preko izvršnih agencija

☐ **Podijeljeno upravljanje s državama članicama**

☐ **Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:**

- ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one imenovale
- ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- ☐ Europskoj investicijskoj banci i Europskom investicijskom fondu
- ☐ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- ☐ tijelima javnog prava
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva
- ☐ tijelima ili osobama kojima je povjerena provedba posebnih djelovanja u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike u skladu s glavom V. Ugovora o Europskoj uniji i koji su navedeni u relevantnom temeljnom aktu
- ☐ tijelima osnovanima u državi članici koja su uređena privatnim pravom države članice ili pravom Unije i ispunjavaju uvjete da im se u skladu sa sektorskim pravilima povjeri izvršavanje sredstava Unije ili proračunskih jamstava, ako su ta tijela pod nadzorom tijela javnog prava ili tijela uređenih privatnim pravom koja pružaju javne usluge i ta su im nadzorna tijela dala odgovarajuća financijska jamstva u obliku solidarne odgovornosti ili jednakovrijedna financijska jamstva, koja za svako djelovanje mogu biti ograničena na najviši iznos potpore Unije.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Pravila praćenja i izvješćivanja za ovaj program slijedit će zahtjeve utvrđene u Financijskoj uredbi i njezinim provedbenim pravilima.

Napredak programa u postizanju ciljeva mjerit će se praćenjem koje provodi Europska izvršna agencija, trenutačno Europska izvršna agencija za istraživanje (REA), uz potporu tehničkih skupina Istraživačkog fonda za ugljen i čelik (5 za čelik i 2 za ugljen).

Svi podaci o postupcima upravljanja programom (zahtjevi, stope uspješnosti, vrijeme potrebno za dodjelu bespovratnih sredstava, vrsta korisnika itd.) prikupljat će se i pohranjivati u središnju bazu podataka e-Grants Data Warehouse.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Istraživački program Istraživačkog fonda za ugljen i čelik provodit će se izravnim upravljanjem povjerenim tijelima iz članka 62. stavka 1. točke (a) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Točnije, Komisija će se i dalje u velikoj mjeri oslanjati na Europsku izvršnu agenciju za istraživanje (REA), osnovanu u skladu s Uredbom Vijeća 58/2003. Delegiranje aktivnosti toj izvršnoj agenciji podložno je obveznoj neovisnoj *ex ante* analizi troškova i koristi, a sama izvršna agencija prolazi redovite evaluacije vanjskih stručnjaka. U prethodno navedenoj analizi troškova i koristi uzet će se u obzir i troškovi kontrole i nadzora. Privremene evaluacije koje su provedene 2012. i 2015. potvrđuju visoku učinkovitost i dodanu vrijednost izvršnih agencija u provedbi programa. Imovinom EZUČ-a u likvidaciji i, po završetku likvidacije, imovinom Istraživačkog fonda za ugljen i čelik upravlja se u svrhu osiguravanja godišnjih plaćanja unutar ograničenja dodijeljenih sredstava radi financiranja zajedničkih istraživanja u sektorima povezanim s industrijom ugljena i čelika. Godišnja plaćanja financiraju se neto prihodom od ulaganja i prihodima ostvarenima prodajom dijela imovine EZUČ-a u likvidaciji i, po završetku likvidacije, imovine Istraživačkog fonda za ugljen i čelik do godišnjeg iznosa odobrenih sredstava koji utvrđuje imenovana služba Komisije. Financijske smjernice preispitane su ili dopunjene, prema potrebi. U tu svrhu Komisija ponovno procjenjuje funkcioniranje i učinkovitost financijskih smjernica i predlaže odgovarajuće izmjene. Strategija kontrole istraživačkog programa Istraživačkog fonda za ugljen i čelik uskladit će se sa strategijom za Okvirni program za istraživanje i inovacije. Stoga će imati koristi od svih mjera pojednostavnjenja uvedenih u okviru programa Obzor Europa. Mjere pojednostavnjenja uvedene su kako bi se olakšala provedba istraživačkog programa. Financiranje će biti u obliku bespovratnih sredstava u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509. Predložene izmjene načina financiranja (jednokratni iznos) osigurat će usklađenost s mjerama financiranja iz istraživačkog programa EU-a i doprinijeti minimiziranju osjetljivosti na financijske pogreške. Prijedlog će uvesti jedinstvenu stopu financiranja po aktivnosti za sve aktivnosti koje se njime financiraju. Najviša stopa po aktivnosti bila bi utvrđena u uvjetima poziva. U sklopu predložene reforme, može se nadoknaditi do 100 % ukupnih prihvatljivih troškova aktivnosti u okviru istraživačkog programa, osim za pravne subjekte koji ostvaruju profit, kojima se može nadoknaditi do 70 % ukupnih prihvatljivih troškova. Iznimno,

MSP-ovi mogu ostvariti pravo na stopu financiranja do 100 % ukupnih prihvatljivih troškova. U predloženoj reformi predviđa se utvrđivanje načina na koji se neizravni troškovi mogu prijaviti u uvjetima poziva, u kojem bi trebalo navesti mogu li se primijeniti jedinični troškovi ili jednokratni iznosi. Glavni razlog za usvajanje modela financiranja jednokratnim iznosima neće biti smanjenje stope pogrešaka, nego postizanje svih ciljeva programa. Program će imati koristi od troškovno učinkovitih usluga koje se pružaju u okviru provedbe programâ pod izravnim upravljanjem (centralizirano upravljanje stručnjacima za evaluaciju, *ex post* revizija, IT itd.). Strategija kontrole temelji se na postupcima za odabir najboljih projekata i njihovo prenošenje u pravne instrumente:

- upravljanju projektima i ugovorima tijekom trajanja svakog projekta, *ex ante* provjerama svih zahtjeva za naknadu troškova,
- potvrdama o financijskim izvještajima iznad određenog praga te certifikaciji metodologija za izračun jediničnih troškova ili *ex ante* procjeni na dobrovoljnoj osnovi,
- *ex post* revizijama (nasumičnima i utemeljenima na riziku) na uzorku isplaćenih potraživanja za bespovratna sredstva u okviru stvarnih troškova,
- redovitim preispitivanjima tehničke provedbe i rezultata za sva bespovratna sredstva,
- *ex post* tehničkim preispitivanjima na uzorku bespovratnih sredstava.

Ta strategija kontrole i pristup pokazali su svoju financijsku učinkovitost od delegiranja programa REA-i, kako je navedeno u trogodišnjoj vanjskoj evaluaciji REA-e. Osim toga, rezultati *ex post* kontrola pokazuju da ta strategija kontrole omogućuje zadržavanje rizika u pogledu zakonitosti/pravilnosti ispod praga od 2 %.

Utvrđena stopa pogreške za posljednje dvije godine Istraživačkog fonda za ugljen i čelik bila je 2,03 %, sa stopom preostale pogreške od 1,70 % nakon što su u obzir uzeti svi povrati i ispravci koji jesu ili će biti provedeni. Očekuje se da će se uvođenjem jednokratnih iznosa i pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova utvrđena stopa pogreške zadržati ispod 2 %.

Europska izvršna agencija za istraživanje (REA) trenutačno izvršava Istraživački fond za ugljen i čelik. Ne dovodeći u pitanje predstojeću analizu troškova i koristi za delegiranje zadaća provedbe izvršnim agencijama, u okviru budućeg VFO-a GU RTD namjerava delegirati te zadaće izvršnoj agenciji.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje

Provedbom poziva u okviru Istraživačkog fonda za ugljen i čelik upravljat će se pod uvjetima i u skladu s poslovnim procesima sličnima upravljanju Okvirnim programom za istraživanje i inovacije. Zbog toga su rizici slični onima iz Okvirnog programa i posebno se odnose na postizanje cilja utvrđenog u pozitivno ocijenjenim prijedlozima i osiguravanje zakonitosti/pravilnosti isplaćenih bespovratnih sredstava za naknadu nastalih troškova.

U mjeri u kojoj je to moguće, REA će primjenjivati slične strategije *ex ante* i *ex post* kontrole kako bi osigurala zakonitost/pravilnost operacija. To uključuje financijski kanal sa sustavom provjere i ravnoteže u kojem središnja služba za financije provjerava sve operacije potrošnje, te strategiju *ex post* kontrole dogovorenu s RTD-

om i provedenu u bliskoj suradnji sa službom za *ex post* kontrolu GU-a za istraživanje i razvoj. Pokazalo se da su stope pogreške utvrđene *ex post* kontrolama prethodnih godina unutar prihvatljive stope pogreške od 2 %.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Uža procjena troškova sustava kontrole (evaluacija, odabir, upravljanje projektima, *ex ante* i *ex post* kontrola) u rasponu je od 2 do 4 % za sve službe Komisije nadležne za provedbu prethodnih okvirnih programa i programa Euratoma. Procjenjuje se da je istraživački program Istraživačkog fonda za ugljen i čelik u istom rasponu od 2 do 4 %. To se smatra razumnim troškom s obzirom na rad potreban za postizanje ciljeva i na broj transakcija. Očekivani rizik od pogrešaka pri plaćanju kod bespovratnih sredstava s modelom financiranja koji se temelji na naknadi neprihvatljivih troškova iznosi od 2,0 do 3,0 %. Rizik od pogreške pri zaključivanju (nakon učinka kontrola i ispravaka) manji je od 2 % za istraživački program Istraživačkog fonda za ugljen i čelik. Očekivani je rizik od pogrešaka kod bespovratnih sredstava s modelom financiranja koji se temelji na financiranju jednokratnim iznosima gotovo 0 % (pri plaćanju i zaključivanju). Ukupne očekivane stope pogrešaka ovisit će o ravnoteži između dviju metoda financiranja (naknade prihvatljivih troškova i jednokratnih iznosa). Cilj je Komisije primijeniti model financiranja jednokratnim iznosima kad god je to primjereno. Međutim, glavni razlog za donošenje modela financiranja jednokratnim iznosima neće biti smanjenje stope pogrešaka, nego postizanje svih ciljeva programa.

2.3. **Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti**

Stroge *ex ante* kontrole koje se primjenjuju na cjelokupne rashode i *ex post* kontrole koje se temelje na uzorku i riziku pridonose otkrivanju i ispravljanju pogrešaka.

Službe nadležne za izvršenje proračuna istraživačkog programa odlučno se bore protiv prijevара u svim fazama postupka upravljanja bespovratnim sredstvima. Osmislile su i provode zajedničke i sektorske strategije za borbu protiv prevара, uključujući pojačano korištenje obavještajnih podataka, posebno uz pomoć naprednih informatičkih alata, osposobljavanje i edukacije za osoblje i informativne prezentacije za korisnike bespovratnih sredstava i tehničke skupine. Taj će se rad nastaviti, a aktivnosti za borbu protiv prijevара i procjenu rizika dodatno će se poboljšati zahvaljujući korporativnom alatu za procjenu rizika ARACHNE, koji trenutačno razvijaju središnje službe. Općenito, predložene mjere trebale bi i dalje pozitivno utjecati na borbu protiv prijevара, koja će se nastaviti u okviru istraživačkog programa, te na pojačanu znanstvenu evaluaciju i kontrolu. Treba istaknuti da su iznosi povezani s otkrivenim prijevarama uvijek bili vrlo malen dio ukupnih rashoda za istraživanja i inovacije, ali službe zadužene za izvršenje proračuna istraživačkog programa i dalje predano rade na suzbijanju prijevара. Propisat će se da revizije, preispitivanja i istrage mogu provoditi službe Komisije, uključujući Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i Ured europskog javnog tužitelja (EPPO), na temelju standardnih odredbi koje se već primjenjuju u okviru istraživačkog programa.

U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939 financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni proporcionalnim mjerama,

što uključuje sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i istragu nepravilnosti i prijevара, povrat izgubljenih, nepropisno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanje administrativnih sankcija. Naime, u skladu s uredbama (EU, Euratom) br. 883/2013 i (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) može provoditi istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li bilo prijevара, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage i kazneni progon zbog prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća. U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 svaka osoba ili subjekt koji prima sredstva Unije mora potpuno surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti potrebna prava i pristup Komisiji, OLAF-u, Europskom revizorskom sudu i, prema potrebi, EPPO-u i osigurati da im svaka treća strana koja je uključena u izvršenje sredstava Unije dodijeli ekvivalentna prava.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif. ⁴⁰	zemalja EFTA-e ⁴¹	zemalja kandidatkinja i potencijalni kandidata ⁴²	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
01	01 20 03 02 – Ugljen	Dif.	NE	NE	NE	DA
01	01 20 03 01 – Čelik	Dif.	NE	NE	NE	DA

- Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja i potencijalni kandidata	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif.	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif.	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif.	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

⁴⁰ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁴¹ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁴² Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

3.2.1.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

U milijunima EUR (na tri decimale)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Broj	01
--	------	----

Glavna uprava: RTD			Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO 2028. – 2034.	SVEUKUPNO
			2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.		
Odobrena sredstva za poslovanje												
Proračunska linija	Obveze	(1a)									0,000	0,000
	Plaćanja	(2a)									0,000	0,000
Proračunska linija	Obveze	(1b)									0,000	0,000
	Plaćanja	(2b)									0,000	0,000
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe												
Proračunska linija		(3)						0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNA odobrena sredstva za GU RTD	Obveze	=1a+1b+3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	=2a+2b+3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

			Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2028. – 2034.	SVEUKUPNO
			2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.		
UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (uključujući doprinos decentraliziranoj agenciji)	Obveze	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
			Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2028. – 2034.	SVEUKUPNO
			2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.		
• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Obveze	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
• UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNA odobrena sredstva iz naslova od 1. do 6. višegodišnjeg financijskog okvira (referentni iznos)	Obveze	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira			7		„Administrativni rashodi”							
GU RTD			Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2028. – 2034.	Nakon 2034.	SVEUKUPNO
			2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.			
• Ljudski resursi			0,780	0,780	0,780	0,780	0,101	0,000	0,000	3,221	0,000	3,221
• Ostali administrativni rashodi			0,050	0,050	0,050	0,050	0,000	0,000	0,000	0,200		0,200
GU RTD UKUPNO		Odobrena sredstva	0,830	0,830	0,830	0,830	0,101	0,000	0,000	3,421	0,000	3,421
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira		(Ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0,830	0,830	0,830	0,830	0,101	0,000	0,000	3,421	0,000	3,421

U milijunima EUR (na tri decimale)

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 7.	Obveze	0,830	0,830	0,830	0,830	0,101	0,000	0,000	3,421	0,000	3,421
višegodišnjeg financijskog okvira	Plaćanja	0,830	0,830	0,830	0,830	0,101	0,000	0,000	3,421	0,000	3,421

3.2.1.2. Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda

U milijunima EUR (na tri decimale)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	01	Istraživanje i inovacije									
--	----	--------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Glavna uprava: RTD			Godin a	Godin a	Godin a	Godin a	Godin a	Godin a	Godin a	Godin a	UKUPN O VFO 2028. – 2034.	UKUPN O VFO 2021. – 2027.	SVEUKUP NO
			2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.			
Odobrena sredstva za poslovanje													
Proračunska linija: 01 20 03 01 i 01 20 03 02	Obvez e	(1a)	200,000	200,000	200,000	200,000					600,000	200,000	800,000
	Plaćan ja	(2a)	112,000	227,000	273,000	216,000	196,000	39,000	40,000	25,000	1016,000	112,000	1128,000
Proračunska linija	Obvez e	(1b)									0,000	0,000	0,000
	Plaćan ja	(2b)									0,000	0,000	0,000
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe													
Proračunska linija		(3)									0,000		0,000
UKUPNA odobrena sredstva za GU RTD	Obvez e	=1a+1b +3	200,000	200,000	200,000	200,000	0,000	0,000	0,000	0,000	600,000	200,000	80,000
	Plaćan ja	=2a+2b +3	112,000	227,000	273,000	216,000	196,000	39,000	40,000	25,000	1016,000	112,000	1128,000

UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	200,000	200,000	200,000	200,000	0,000	0,000	0,000	0,000	600,000	200,000	800,000
	Plaćanja	(5)	112,000	227,000	273,000	216,000	196,000	39,000	40,000	25,000	1016,000	112,000	1128,000
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6	200,000	200,000	200,000	200,000	0,000	0,000	0,000	0,000	600,000	200,000	800,000
	Plaćanja	=5+6	112,000	227,000	273,000	216,000	196,000	39,000	40,000	25,000	1016,000	112,000	1128,000

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi”
--	---	---------------------------

U milijunima EUR (na tri decimale)

Glavna uprava: RTD		Godina 2027.	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.	SVEUKUPNO
• Ljudski resursi		0,000	0,000	0,000	0,000							0,000
• Ostali administrativni rashodi		0,000	0,000	0,000	0,000							0,000
GLAVNA UPRAVA <....> UKUPNO	Odobrena sredstva	0,000	0,000	0,000	0,000							0,000

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(Ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0,000	0,000	0,000	0,000							0,000
---	--	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--	--	--	--	--	--------------

U milijunima EUR (na tri decimale)

		Godina 2027.	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.	SVEUKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 7.	Obveze	200,000	200,000	0,000	0,000	0,00	0,00	0,00	0,00	600,000	200,00	800,000
višegodišnjeg financijskog okvira	Plaćanja	112,000	227,000	273,000	216,000	196,000	39,000	40,000	25,000	1016,000	112,000	1128,000

3.2.2. Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje (ne ispunjava se za decentralizirane agencije)

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (na tri decimale)

Navesti ciljeve i ostvarenja			Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti odjeljak 1.6.)	UKUPNO
OSTVARENJA								

↓	Vrsta ⁴³	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
SPECIFIČNI CILJ br. 1 ⁴⁴ ...																		
– Ostvarenje																		
– Ostvarenje																		
– Ostvarenje																		
Međuzbroj za specifični cilj br. 1																		
SPECIFIČNI CILJ br. 2...																		
– Ostvarenje																		
Međuzbroj za specifični cilj br. 2																		
UKUPNO																		

⁴³ Ostvarenja se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

⁴⁴ Kako je opisan u odjeljku 1.3.2. „Specifični ciljevi”.

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

3.2.3.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO 2028. – 2034.	Nakon 2024.	SVEUKUPNO
NASLOV 7.										
Ljudski resursi	0,780	0,780	0,780	0,780	0,101	0,000	0,000	3,221	0,000	3,221
Ostali administrativni rashodi	0,050	0,050	0,050	0,050	0,000	0,000	0,000	0,200	0,000	0,200
Međuzbroj za NASLOV 7.	0,830	0,830	0,830	0,830	0,101	0,000	0,000	3,421	0,000	3,421
Izvan NASLOVA 7.										
Ljudski resursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostali administrativni rashodi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Međuzbroj izvan NASLOVA 7.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNO NASLOV 7. i izvan NASLOVA 7.										
	0,830	0,830	0,830	0,830	0,101	0,000	0,000	3,421	0,000	3,421

3.2.4. Procijenjene potrebe za ljudskim resursima

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

3.2.4.1. Financirano iz izglasanog proračuna

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena (EPRV)

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	NAKON 2034.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)								
20 01 02 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)	2	2	2	2	0	0	0	0
20 01 02 03 (Delegacije EU-a)	0	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (Neizravno istraživanje)	0	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (Izravno istraživanje)	0	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti)	0	0	0	0	0	0	0	0
• Vanjsko osoblje (EPRV)								
20 02 01 (UO, UNS iz „globalne omotnice”)	4	4	4	4	1	0	0	0
20 02 03 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)	0	0	0	0	0	0	0	0
Linija za administrativnu potporu [XX 01 YY YY]	– u sjedištu	0	0	0	0	0	0	0
	– u delegacijama EU-a	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (UO, UNS – neizravno istraživanje)	0	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (UO, UNS – izravno istraživanje)	0	0	0	0	0	0	0	0

Druge proračunske linije (navesti) – naslov 7.	0	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – izvan naslova 7.	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	6	6	6	6	1	0	0	0

Broj EPRV-a okviran je i ne prejudicira ishod tekućih pregovora o sljedećem VFO-u. Nadalje, dodatna sredstva za Komisiju predviđena su za delegiranje izvršnoj agenciji u okviru budućeg VFO-a, ne dovodeći u pitanje predstojeću analizu troškova i koristi za delegiranje provedbenih zadaća izvršnim agencijama.

Osoblje potrebno za provedbu prijedloga (EPRV):

	Sadašnje osoblje službi Komisije	Dodatno osoblje*		
		Financira se u okviru naslova 7. ili istraživanja	Financira se iz linije BA	Financira se iz naknada
Radna mjesta prema planu radnih mjesta		2	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
Vanjsko osoblje (UO, UNS, UsO)		4	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo

Vanjsko osoblje (UO, UNS, UsO) Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Bit će potrebna dva dodatna EPRV-a za upravljanje političkom provedbom reforme te za provedbu reforme i nadzor povećanih aktivnosti upravljanja financijama i programima, uz četiri dužnosnika i privremeno osoblje koji su trenutačno dodijeljeni Istraživačkom fondu za ugljen i čelik. To je povećanje EPRV-a privremeno i može se preraspodijeliti nakon 2031.
Vanjsko osoblje	Reforma Istraživačkog fonda za ugljen i čelik dovest će do povećanja godišnjih dodijeljenih sredstava za 80 % i revidiranih uvjeta poziva za razdoblje od 2027. do 2030., uključujući potonju godinu. To će dovesti do većeg radnog opterećenja Istraživačkog fonda za ugljen i čelik pri pokretanju poziva i provedbi evaluacija. Uvođenjem dvojne namjene u program dodatno će se povećati radno opterećenje. Za radna mjesta voditelja programa i projektnih službenika potrebna su dodatna četiri EPRV-a kao ugovorno osoblje, uz 16 EPRV-a koji su trenutačno dodijeljeni Istraživačkom fondu za ugljen i čelik. Ukupna potrebna dodijeljena sredstva postupno će se smanjivati nakon 2031. jer se neće objavljivati dodatni pozivi i projekti će se dovršavati.

3.2.5. Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom

Obvezno: u sljedećoj tablici treba navesti najbolju procjenu ulaganja povezanih s digitalnom tehnologijom koja proizlaze iz prijedloga/inicijative.

Iznimno, ako je to potrebno za provedbu prijedloga/inicijative, odobrena sredstva iz naslova 7. treba navesti u za to predviđenoj liniji.

Odobrena sredstva iz naslova 1. – 6. trebaju se navesti kao „Rashodi za IT za operativne programe u okviru određene politike”. Ti se rashodi odnose na odobrena sredstva za poslovanje koja će se iskoristiti za ponovnu uporabu / kupnju / razvoj IT platformi / alata izravno povezanih s provedbom inicijative i s povezanim ulaganjima (licencije, studije, pohrana podataka itd.). Informacije u tablici trebaju biti u skladu s podacima navedenima u odjeljku 4. „Digitalni aspekti”.

UKUPNA odobrena sredstva za IT i digitalnu tehnologiju	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
Rashodi za IT (institucijski)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Međuzbroj za NASLOV 7.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Rashodi za informacijske tehnologije u okviru politike za operativne programe	0,520	0,531	0,541	0,552	0,563	0,574	0,586	3,867
Međuzbroj izvan NASLOVA 7.	0,520	0,531	0,541	0,552	0,563	0,574	0,586	3,867
UKUPNO	0,520	0,531	0,541	0,552	0,563	0,574	0,586	3,867

3.2.6. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- ☒ može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO)
- ☐ zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u
- ☐ zahtijeva reviziju VFO-a

3.2.7. Doprinos trećih strana

Prijedlog/inicijativa:

- ☒ ne predviđa sudjelovanje trećih strana u financiranju
- ☐ predviđa sudjelovanje trećih strana u financiranju prema sljedećoj procjeni:

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- ☒ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - ☐ na vlastita sredstva
 - ☐ na ostale prihode
 - ☐ navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U skladu s člankom 21. stavkom 2. točkom (b) Financijske uredbe, odobrena sredstva koja se odnose na prihode ostvarene programom Istraživački fond za ugljen i čelik trebala bi se

smatrati vanjskim namjenskim prihodima. Proračunske linije 01 20 03 02 (Ugljen) i 01 20 03 01 (Čelik)

4. DIGITALNI ASPEKTI

Istraživački fond za ugljen i čelik primjenjuje korporativne alate opisane u izvještaju o pravnim, finansijskim i digitalnim aspektima programa Obzor Europa.